

SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor

Avrapportering till SUHF:s styrelse vid slutet av mandatperioden 2021-2022.

Uppdrag 2021 – 2022

Expertgruppen för studieadministrativa frågor bereder och hanterar studieadministrativa frågor och regelfrågor för tillträde till högskoleutbildning och utfärdande av examina. Expertgruppen ska i dessa frågor ge SUHF:s styrelse underlag till remissvar och rekommendationer. Expertgruppen ska lämna förslag till styrelsen på seminarier och andra aktiviteter som behövs för att ta reda på sektorns inställning i olika frågor samt verka främjande i dessa frågor.

Expertgruppen ska i sitt arbete under mandatperioden bidra till SUHF:s verksamhet för att möta framtidens utmaningar och ha handlingsberedskap för förslag från politiken eller myndigheter.

Viktiga frågor för perioden 2021-01-01 – 2022-12-31:

- Stödja medlemmarnas arbete inom det studieadministrativa området under och efter coronapandemin.
- Ansvar för, och utveckling av, SUHF:s rekommendationer inom det studieadministrativa området.
- Fortsatt fokus på situationen för internationella studenter bland annat genom samarbete med SUHF:s expertgrupp för internationalisering.
- Följa förslag från utredningar som exempelvis Internationaliseringsutredningen, Tillträdesutredningen, Gymnasieutredningen och Valideringsdelegationen.
- Fortsatt bidra till att goda förutsättningar finns för alla att ta del av högre utbildning. Detta sker i hög utsträckning genom arbetet i undergrupperna för samordning av högskoleprovet (vilande HT20 och VT21) och den nationella bedömargruppen för antagningsfrågor (NBA).
- Samverka avseende studieadministrativa processer och regelverk med andra myndigheter, främst UHR.
- Följa arbetet med utveckling och förvaltning av studieadministrativa system, exempelvis Ladok och NyA.

Expertgruppen ska utse personer till Samordningsgruppen för högskoleprovet (för närvarande vilande) samt, efter samråd med UHR, utse personer till Nationella bedömargruppen för antagningsfrågor (NBA). I de fall då UHR i sina interna grupper har personer som utsetts av SUHF utgör Expertgruppen en referensgrupp för dessa. Innan projekt som innebär kostnader för förbundet startas ska samråd ske med SUHF:s presidium.

Ledamöter under mandatperioden

Under mandatperioden 2020 – 2021 har det varit en viss omsättning av ledamöter som har börjat och slutat i gruppen, samt ledamöter som har bytt funktion inom expertgruppen. Följande personer har ingått i expertgruppen:

- Ann Cederberg, högskoledirektör vid Mälardalens högskola och därefter vid Högskolan Kristianstad, ordförande t.o.m. 2021-05-31 då hon avgick ur expertgruppen.
- Lotten Glans, förvaltningschef, Mittuniversitetet, ledamot t.o.m. 2021-05-30 och därefter ordförande fr.o.m. 2021-06-01.
- Christopher Sönnnerbrandt, enhetschef vid Karolinska Institutet t.o.m. 2022-04-30 och därefter senior rådgivare vid SUHF:s kansli, verkställande ledamot t.o.m. 2021-05-31 och därefter vice ordförande (även ordförande i UHR:s Antagningsråd, och adjungerad ledamot i SUHF:s expertgrupp för internationaliseringsfrågor).

- Brita Lundh, avdelningschef Utbildningsstöd, Högskolan i Halmstad, ledamot och därefter verkställande ledamot fr.o.m. 2021-06-01.
- Jerker Dahne, chef Studentavdelningen, Stockholms universitet, ledamot (*även ordförande i UHR:s Tillträdesråd, samt ordförande i UHR:s referensgrupp för praktisk samordning av högskoleprovet*)
- Cilla Häggkvist, bitr. chef Studentavdelningen, Uppsala universitet, ledamot (*även ledamot i Ladokkonsortiets strategiska produktgrupp, f.d. verksamhetsplaneringsgrupp*).
- Helena Pallin, chef Avdelningen för utbildningsstöd, Karlstads universitet, ledamot fr.o.m. 2021-04-15.
- Jan Zirk, högskoledirektör, Högskolan i Skövde, ledamot fr.o.m. 2021-06-01 t.o.m. 2022-03-31 då han avgick ur expertgruppen.
- Åsa Vännman, högskoledirektör, Högskolan Kristianstad, ledamot fr.o.m. 2022-04-01.
- Susanne Wadsborn-Taube, avdelningschef Universitets- och högskolerådet, ledamot.
- Linda Gerén, utredare / senior rådgivare, SUHF:s kansli, ledamot.
- Marie Eslon, Linköpings universitet, ledamot som deltog som *ordförande i Nationella bedömargruppen för antagningsfrågor (NBA)* t.o.m. 2021-06-30 då hon avgick ur expertgruppen.
- Carolina Rytterkull, Lunds universitet, ledamot som deltar som *ordförande i Nationella bedömningsgruppen för antagning (NBA)* fr.o.m. 2021-07-01 (*även ordförande i SUHF:s arbetsgrupp för EU-studieadministrativa frågor* fr.o.m. 2022-08-24).
- Tarmo Haavisto, Lunds universitet, ledamot som deltog som *ordförande i Samordningsgruppen för högskoleprovet* t.o.m. 2020-09-15 då gruppen sattes vilande, deltog därefter som *ordförande i UHR:s referensgrupp för praktisk samordning av högskoleprovet* t.o.m. 2021-06-30 då han avgick ur expertgruppen (Jerker Dahne övertog uppdraget).
- Christina Murray, Internationell strateg Kungliga Tekniska högskolan, adjungerad ledamot utsedd av expertgruppen för internationaliseringsfrågor t.o.m. 2021-12-31 då hon avgick ur expertgruppen.
- Sveriges förenade studentkårer (SFS) har rätt att utse en representant till expertgruppen. Sedan 2022-07-01 deltar Linn Svärd, ordförande i SFS.

Gruppen har rätt att knyta till sig ytterligare personer man anser behövas för uppdraget.

Ordförande, vice ordförande och verkställande ledamot utgör, med stöd av SUHF:s kansli, arbetsutskott som snabbt kan agera och råda SUHF:s styrelse i akuta frågor och bistå i överläggningar med exempelvis UHR.

Verksamhet 2021 – 2022

Expertgruppen för studieadministrativa frågor har under perioden haft tre heldagsmöten per termin. Under 2021 påverkades verksamheten i hög grad av pandemin och endast ett av mötena kunde genomföras som ett fysiskt möte. Under 2022 har pandemin påverkat i mindre utsträckning och två möten kunde genomföras i form av fysiska möten. Övergången till digitala möten har gått bra och även gett positiva effekter i form av mindre restid och lägre reskostnader för ledamöter. Ett mönster för framtiden börjar utkristallisera sig med ett fysiskt möte per termin och två digitala.

Expertgruppen för studieadministrativa frågor har under innevarande mandatperiod arbetat med bevakning av vad som händer inom det studieadministrativa området på nationell nivå.

Expertgruppen fungerar även som en bas för erfarenhetsutbyte mellan olika lärosäten och mellan lärosäten, UHR och SFS. Man har utöver detta under mandatperioden arbetat med flera större frågor.

Vidareutveckling av strukturer för samverkan mellan SUHF och UHR

Expertgruppen har arbetat vidare tillsammans med UHR kring frågor om strukturer, grupperingar och arbetsformer, d.v.s. organiseringen av den samverkan som lärosätena behöver med varandra och med UHR. Särskilt gäller det samverkan kring den uppdragsverksamhet som UHR utför åt lärosätena inom den nationellt samordnade antagningen. Några av expertgruppens ledamöter har även utsetts av SUHF till nyckelpositioner som ordförande i några av de centrala samverkansorganen som är

knutna till UHR och SUHF, exempelvis Antagningsrådet, Tillträdesrådet, Högskoleprovsgruppen och Nationella bedömningsgruppen för antagning (NBA). I listan med expertgruppens ledamöter (se ovan) finns dessa grupper och ordförandeuppdrag angivna (*med kursiv stil*). Expertgruppen har även nominerat ledamöter till Antagningsrådets undergrupper, Referensgruppen för sökandeinformation och Referensgruppen för produktutveckling NyA. Expertgruppens roll blir därmed att vara en nod, att samla ihop trådarna och se till helheten, samt att visa på en samordnad riktning för arbetet i de olika grupperna. På expertgruppens möten är rapportering och diskussioner kring de olika gruppernas arbete en stående punkt på dagordningen. Principiellt viktiga frågor bereder och lyfter expertgruppen till SUHF:s presidium/styrelse och till Samverkansgruppen SUHF – UHR, där de högsta ledningarna är representerade.

Nationellt samordnad kontinuitetshantering under covid-19-pandemin

Under covid-19-pandemin hanterade expertgruppen de akuta studieadministrativa frågor som krävde nationell samordning mellan lärosätena och UHR m.fl myndigheter och organisationer, exempelvis frågor kring antagning, högskoleprovet, samt studieregister och studiemedelsfrågor. Detta gällde i särskilt hög grad arbetet som utfördes av SUHF:s grupp för kontinuitetshantering i den nationellt samordnade antagningen m.a.a. covid-19. Denna krisgrupp aktiverades omedelbart vid pandemiutbrottet i mars 2020. Gruppen bemannades av SUHF och UHR tillsammans, och leddes av den verkställande ledamoten i expertgruppen. Inledningsvis möttes gruppen varje vecka. Under 2021 kunde krishanteringens fasas ut och den avslutades efter sommaren. En av de sista frågorna i den utdragna krishanteringens var att hantera risken att de svenska gymnasiebetygen i stor omfattning skulle bli försenade p.g.a. pandemin, vilket kunde innebära allvarliga problem för antagningsprocessen till högskolan höstterminen 2021.

Konsekvenser av kriget i Ukraina

Omedelbart efter krigsutbrottet, när Ryssland anföll Ukraina i februari 2022, tog expertgruppen snabbt fram underlag till frågor och svar, FAQ, till SUHF:s medlemmar. Listan med FAQ publicerades på suhf.se, på Arbetsgruppen för flyktingfrågors webbsida. Frågorna gällde förutsättningar i den akuta situationen för ukrainska studenter, ukrainska forskare, svenska studenter, ryska eller belarusiska studenter samt övriga frågor om säkerhetsbedömningar m.m. Exempelvis behandlades vad massflyktsdirektivet innebär för studenter från Ukraina som vill studera i Sverige. Expertgruppen ansvarade för uppdatering av SUHF:s FAQ, vilket skedde till och med sommaren 2022.

Europauniversitetsinitiativet

Expertgruppen har följt den europeiska utvecklingen. Många studieadministrativa frågor berörs och det finns en spänning mellan Europauniversitetsinitiativet och det nationella ramverket. Det riskerar även att bli kostnadsdrivande.

I november 2021 bjöds expertgruppens AU till möte med beredningsgruppen för de svenska Europauniversiteten. En skrivelse med en sammanställning av identifierade problemområden överlämnades av april 2022. Efter initial beredning av expertgruppen, med inventering av ytterligare hinder och även möjliga lösningar, framkom att en djupare analys behöver göras

För att stödja medlemmarnas arbete att nå framgång inom olika europauniversitetsallianser, samt för att främja nationell likvärdighet och resurseffektivitet för samtliga medlemmar, konstaterade SUHF:s presidium att SUHF behövde förstärka arbetet. Expertgruppen fick i juni 2022 ett nytt uppdrag att inrätta en arbetsgrupp för att identifiera studieadministrativa frågor som är gemensamma för allianserna, beskriva best practice, samt även ta fram rekommendationer då det anses möjligt.

Den nya Arbetsgruppen för EU studieadministrativa frågor började sitt arbete i september 2022. Arbetsgruppen ska sträva efter nationellt samordnade lösningar som är enkla och smidiga, samt fungerar inom gällande svensk lag och förordning. För kvarstående regelfrågor som inte går att lösa med best practice eller rekommendationer har expertgruppen för studieadministrativa frågor fått

uppdraget att bereda dessa inom SUHF, för att ge argumentation och underlag till SUHF:s styrelse och förbunds församling som beslutar om och hur SUHF driver sådana frågor vidare.

Rekommendationer om validering av reell kompetens.

Arbetet att ta fram förslag till nya rekommendationer om högskolornas arbete med validering av reell kompetens är en omfattande process för att uppnå konsensus i sektorn kring frågorna. En rad svåra frågor har hanterats och processen gör framsteg. Arbetet resulterade i en remiss till SUHF:s medlemmar under våren 2022. En slutsats av remissvaren efter sommaren var att ett visst omtag behövde göras, och att en framkomlig väg är att dela upp arbetet i en rekommendation för behörighetsfrågor och en annan för tillgodoräknandefrågor. I slutet av 2022 pågår beredningen av ett justerat förslag om behörighetsfrågorna. Det är en prioriterad fråga att bli klar med den rekommendationen under våren 2023. Expertgruppens avsikt är att ett förslag om tillgodoräknandefrågor ska läggas fram därefter.

Omställningsstudiestödets konsekvenser för högskolorna

Expertgruppen deltar i SUHF:s bevakning av möjliga konsekvenser för lärosätena, utbildningarna och de studieadministrativa frågorna, på grund av det nya omställningsstudiestödet. Exempelvis kan det gälla studieadministrativa aspekter på översyn av utbildningsutbudet, möjligheter att fånga in utbildningsbehov, hantering av eventuellt växande behov av validering, samverkan mellan myndigheterna (t.ex. UKÄ, UHR, och lärosätena) exempelvis för att informera om utbildningsutbud eller följa upp, samt behov av systemutveckling/anpassning. Expertgruppen strävar även i detta efter nationellt samordnade lösningar som är rättssäkra och transparenta för studenterna och som inte blir kostnadsdrivande för lärosätena.

Samverkan med olika delar av sektorn

Expertgruppen har träffat företrädare för Regeringskansliet, särskilda utredare, jurister och utredare från UKÄ, utredare och andra expertgrupper från UHR, Ladok-konsortiet, med flera. I många fall har kontakt tagits med Expertgruppen för att man behöver gruppens synpunkter, i andra fall har Expertgruppen bjudit in gäster då man har sett behov av att påverka en för sektorn viktig fråga.

Med högskolorna har expertgruppen löpande dialog med andra grupperingar inom SUHF, exempelvis kring internationaliserings-, kvalitets- och olika juridiska frågor. Expertgruppens ledamöter deltar exempelvis i förvaltningschefernas nätverk, de studieadministrativa chefernas nätverk och relevanta konferenser som UHR:s stormöten eller den årliga nationella utbildningsadministrativa konferensen, NUAK.

Vidare har ledamöter ur expertgruppen på SUHF:s uppdrag deltagit i arbetsgrupper och referensgrupper, och olika slags samråd kring aktuella frågor, exempelvis:

- SUHF:s förhandlingsgrupp inför överenskommelser med UHR gällande antagnings- och licenstagare från 2022.
- UKÄ:s projekt om skuggdoktorander och rättssäkerhetsfrågor kopplade till antagning till utbildning på forskarnivå (2021).
- UKÄ:s projekt om nya examensbevis till personer som ändrat juridiskt kön (2021).
- UKÄ:s projekt om vägledning för handläggning av tillgodoräknandeärenden (2021).
- UKÄ:s projekt om hur underlaget till lärosätenas betygsbeslut bör dokumenteras (2021).
- Planeringsgruppen för SUHF, SFS och UKÄ:s gemensamma konferens den 5 maj 2021: Forskarutbildning i gränslandet: i gränslandet utbildning och forskning, student och anställd.
 - Syftet med konferensen var att diskutera doktoranders villkor som både student och anställd för att höja kvaliteten på forskarutbildningen och förbättra doktorandernas villkor. 300 personer deltog. Ett bestående intryck var att den individuella studieplanen lyftes som ett viktigt verktyg.
- Utredningen Sammanhållen information inom vård och omsorg (Dir. 2020:112) om behovet av att göra ändringar i förordningen (2006:196) om register över hälso- och sjukvårdspersonal (HOSP-förordningen).
- Utredningen (U 2020:05) Genomförande av högskoleprovet. Bl.a. besöktes expertgruppen av den särskilde utredaren Peter Honeth på expertgruppens möte i februari 2021.

- Migrationsverkets pilotprojekt om tvååriga uppehållstillstånd för avgiftsskyldiga studenter och pilotprojekt om bedömning av studieavsikt (2021).
- Konsekvenser för doktorander och studenter av ändringar i utlänningslagen (2021).
- Bokstavsutredningen om genomförande av principöverenskommelsen om ett nytt och parallellt offentligt studiestöd (U2021/00138).
- Utredningen om avskiljande av studenter och belastningsregisterkontroll inför vissa studier (Dir. 2020:111).
- Utredningen U 2021:03 Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (Dir. 2021:88).
- En gemensam webbportal för studenthälsovården (2021).
- Skrivelse till Regeringen om Validering och tillgodoräknande inom läraryftet (2022).
- Fråga om rättsliga förutsättningar för disciplinära åtgärder mot deltagare i uppdragsutbildning (2022).
- Fördjupad dialog och samarbete med Migrationsverket (2022)
- UKÄ:s översyn av förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor (2022).
- Ladokkonsortiet, rådgivning angående principiella examensfrågor, vid behov i samband med konsortiets systemutvecklingsarbete, exempelvis fråga om möjlighet att ta med moduler/delkurser från andra lärosäten i examen (2021), eller hantering av digitala examensbevis (2022).
- UHR, samråd kring många olika studieadministrativa frågor som kräver nationell samordning, exempelvis systemfrågor som UHR:s arbete mot att införa Bank-ID för sökande till högskolan (2021) eller den europeiska utvecklingen av Single Digital Gateway eller en digital plånbok eller processfrågor som försöksverksamheten med ett nationellt behörighetsprov eller arbetet att förbereda införande av ämnesbetyg (2022).

Beredning av underlag för SUHF:s svar på remisser inom områdena utbildning och studieadministration

Detta är en viktig del av Expertgruppens uppdrag och under mandatperioden har ett antal remissvar beretts för SUHF:s räkning, exempelvis:

- Remiss av Betygsutredningen: Bygga, bedöma, betygssätta (SOU 2020:43).
- Remiss av delbetänkandet Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2).
- Remiss av promemorian Ökad kvalitet i lärarutbildningen och fler lärare i skolan (U2021/00301).
- Remiss av promemorian Möjlighet för regeringen att frångå huvudregeln för fördelning av platser vid urval till högskolan vid extraordinära händelser i fredstid (U2021/01271).
- Remiss från UHR (dnr 4.1.2-00391-2021) om kompetenser för grundläggande behörighet.
- Remiss av SOU 2021:39, bl.a. om UHR och lärosätenas åtkomst till uppgifter om yrkeslegitimationer inom hälso- och sjukvården ur Socialstyrelsens HoSP-register.
- Remiss av SOU 2021:72 Högskoleprovets organisation och styrning.
- Remiss av SOU 2021:83 Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter.
- Remiss från UHR om förslag till föreskrifter om genomförande av försöksverksamhet med behörighetsprov för tillträde till utbildning (dnr. 4.1.2.-01447-2021).

Beredning av SUHF:s rekommendationer inom områdena utbildning och studieadministration

Expertgruppen arbetar kontinuerligt med att se över och när det behövs ta fram nya eller ändrade rekommendationer för SUHF:s medlemmar. Arbetet med att ta fram en rekommendation är en omfattande process som kan pågå under lång tid och innefatta olika slags dialog och samråd inom sektorn. Denna mandatperiod har expertgruppen hanterat följande ärenden:

- Uttalande om examensbevis – definition och formkrav (2021).
- Rekommendation om redovisning av omfattning på behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning (2021)

- Ändringar (flera) av rekommendationer för nationella antagningsomgångar: tidsplaner, antal sökalternativ, takvärden och antal urval (2021).
- Förslag om ändring av SUHF/NBA:s rekommendationer (i Bedömningshandboken) om bedömning av krav på kunskaper i engelska för grundläggande eller särskild behörighet till utbildningar på grundnivå eller avancerad nivå (2021-2022). Beredning pågår.
- Förslag om rekommendationer om högskolornas arbete med validering av reell kompetens (2021-2022). Beredning pågår.
- Förslag om rekommendation om att främja automatiskt ömsesidigt erkännande av kvalifikationer inom högre utbildning och gymnasial utbildning samt resultat av studieperioder utomlands (2022). Beredning pågår.

Minnesanteckningar

Utöver ovanstående punkter är det viktigt att framhålla att minnesanteckningarna från Expertgruppens sammanträden läses med stort intresse av de som arbetar med studieadministrativa frågor vid landets lärosäten. Långt ifrån alla diskussioner i Expertgruppen mynnar ut i förslag om formella rekommendationer men redan det faktum att frågorna diskuterats får en vägledande funktion. I vetenskapen om detta har Expertgruppen därför lagt särskild vikt vid att formulera utförliga minnesanteckningar och sätta på pränt de överväganden som gjorts vid gruppens sammanträden.

Förslag till verksamhet för en ny mandatperiod 2023 – 2024

För kommande mandatperiod har Expertgruppen för avsikt att fortsätta sina basuppgifter (hantera studieadministrativa frågor och regelfrågor, rekommendationer, samverkan, bevakning, erfarenhetsutbyte, remissvar, m.m.) samt arbeta med följande prioriterade områden:

- Följa arbetet med utveckling och förvaltning av studieadministrativa system som Ladok och NyA, under mandatperioden med särskilt fokus på den pågående översynen av förordningen (1993:1153).
- Hantera frågor om krav på anpassningar av studieadministrativa processer och system som följer av satsningar på livslångt lärande och omställning.
- Fortsatt fokus på situationen för internationella studenter och på lärosätenas internationalisering av utbildning, aktuella migrationsfrågor, samt utvecklingen av det europeiska utbildningsområdet, bland annat genom samarbete med SUHF:s expertgrupp för internationalisering samt undergruppen för EUI-studieadministrativa frågor.
- Fortsatt bidra till att goda förutsättningar finns för alla att ta del av högre utbildning. Detta sker bland annat genom arbetet i undergruppen Nationella bedömningsgruppen för antagningsfrågor (NBA).

Expertgruppen vill i allt detta bidra till ett väl fungerande nationellt samordnat och resurseffektivt ramverk för studieadministration i högskolan. Studenternas rättssäkerhet är central. Expertgruppen strävar efter transparens, delaktighet och dialog inom sektorn i dessa frågor.